

ZIRLÂI 7-NA

AUGUST 17, 2019

THEN 1-NA: ZIRLÂI TLÂNGPUI THLÎRNA

Matthaia 11:1–15-ah chuan Isua chu a zirtîr sâwm leh pahnihte hnêna thu a sawi zawhin Galili rama khuaahte thu hril tûr leh mîte zirtîr tûra a kal tâk thu kan hmû a. Hetih lâi hian Baptistu Johana chu tân inah khung a ni a, a zirtîrte chuan va tlawhin ‘Isua thiltihte’ leh mi tam takin an zui thu te an hrilh a (Ellen G. White, *Chatuan Nghahfâk*, p. 197; *Mat. 11:2 pawh chhiar la*). Mahse, Baptistu Johana zirtîrte chuan “he zirtîrtu thar lo chhuak hi Messia a nih si chuan enga ti nge Johana chhuah zalen a nih theih nân hma a lâk miah si loh le? tiin an ngaihtuah a. . . . Hêng an zawhnate hi nghawng nei lovin a zûzî mai lo. Johanan khân a neih ngâi miah loh tûr rinhlelhna eng eng emaw a neih phah ta a ni.”—*Chatuan Nghahfâk*, pp. 197, 198.

Johana khân Isua chu rorêl tûr leh Pathian mîte tizalên tûrin a lo kal dâwn ni-ah a ngâi a. Mahse, a beisei anga Isua thil a tih tâk lohah khân “a hrilhai hle a, a rilru pawh pawh a buai ta êm êm bawk a ni.”—Phêk 198. Tichuan, Isua hnêna va kal a, eng ti tûra lo kal nge a nih chiah tih va zâwt tûrin a zirtîrte zînga mi pahnih a tûr a. Isua hnên an va thlen chuan, “Lo kal tûra chu i ni nge, mi dang ka la ngâk dâwn?” (*Mat. 11:3*) tiin a va zâwt ta tawp mai a ni. Isua chuan, “Kal leh ta ulang, thil in hmuh leh in hriat hi Johana hnênah va hrilh rawh u; mitdelte an mit a lo vâh ta, kebâite kein an lo kal ta, phârte an lo thianglim ta, bengngawngte pawh an beng a

lo vâw ta, mitthite pawh kaihthawhin an awm ta, pachhiate pawhin Chanchin Ṭha hrilh an dawng tâk hi” tiin a lo chhâng a” (*Mat. 11:4, 5*).

Tûn kâr zirlâi hian khatih lâia mipui tam zâwk khân, Baptistu Johana pawh telin, Isua rawngbâwlna nihphung dik tak Pathian Lehkha Thuin a sawi chu a lo hre ṭhelh hle a ni tih min hrilh a. Isua kha chuan mi retheite leh hnehchhiaha awmte hnêna rawng a bâwlna kha Isaia 61-a hrilhâwkna thu thlen famkim tâkna a nih thu a sawi a ni.

Zirṭurtu Tih Tûr:

- I class member-te nên khân Luka 1:46–55-a Marin Pathian fakna hla a phuah leh 1 Samuela 2–10-a Hani hla phuah hi khâikhin rawh u.
- Isuan a lo kal chhan a sawi leh in kohhranin rawngbâwlna in kalpui dân kha khâikhin bawh rawh u.
- Zawhna: What is the “spirit of victimization”?
- Sawi ho tûr: Krista tâna hna kan thawhna kawngah hian Krista kraws hian eng nge pawimawhna a neih le?
- I class member-te nên khân kraws hi Pathiana minung pathum awmten mihringte an hmangaihzia târ lanna Chiang ber a nih dân hmuh chhuah tum ang che u.

ṬHEN 2-NA: ZIR ZÂUNA

Pathian Lehkha Thu: Vântirhkohten Mari hnêna Isua a lo la pian tûr thu an hrilh hnu khân Mari chu a unau Elizebeth, nau pâi puar luah tawh chu a va tlawh a. An han inhmû chu an hlim ngei mai, anmahni chauh pawh ni lovin, Elizabeth-i nau pâi pawh chu a hlim hle. Luka 1:41–55 chhiar la. Mari hlim lutuk chuan hla a chham chhuka ta ngawt mai a (*Luka 1:46–55*). He a hla phuah hi Thuthlung Hlui hunlâia mîte ngaihtuahna leh ṭawngkam hman ṭhin nên pawh a inang hle nghe nghe. Pathian duh dân anga awm tûra a inpumpêkzia te, Pathian Lehkha Thuin a sawi chu a rinzia te leh a Chhandamtu chung a lâwmzia te puan chhuahna a ni. Hani hla

phuah (*1 Sam. 2:1–10*) ang deuh khân Mari hla phuah pawh hian Pathian chu mi lungngâite hnêmtu leh rilțâmte hnêna ei tûr pe thîntu a nihzia a sawi a. Tin, amah pawh hian Pathian mi thlan a ni tih inhriain a chanvo ropui tak Messia hringtu nû tûr a nihna chu inngâitlâwm tak chungin a pawm a ni tih a tilang bawh a ni.

1 Samuela 2:1–10-a Hani țawngțâina hla hi chhiar la. Mari țawngțâina hla leh Hani țawngțâina hla hian eng nge inanna a neih hriat tum ang che.

Pathian Lehkha Thu: *Luka 4:14–30*-ah chuan Isua chu a rawngbâwl dân phung (*châng 18 leh 19*) sawifiah tûra a seilenna khua Nazaret-a a hâwn thu kan hmu a. Hemi țum hian *Isaia 61:1, 2* chhiarin, mahse, châng hnihna hi a chhiar tluan lo va, “kan Pathian phuba lâk ni thu sawi tûr te, lungngâi zawng zawng thlamuan tûr te” tih lâi hi a chhiar thleng lo. A chhan pawh Pathian phuba lâkna (*Joh. 3:17*) hun chu a lo la thleng rih lo tih hria se a duh a ni. Isua sawi uar duh ber chu saltâng mêkte zalênna thu a ni a. Chutianga zalênna thuin mîte thilung a hneh tak tak hunah chuan khawtlânga a țha zâwnga thil inthlâk danglamna a thleng ngei ngei dâwn a ni. *Isaia 61:3, 4*-a Pathian thutiam hi chhiar mah teh: “Vut âiah pangpârthi hrui te, lungngaih âiah hlimna hriak te, nguina thlarau âiah fakna silhfênte an hnêna pêkah, Zion-a lungngâia awmte tân ruat tûr te-in mi tîr a ni: ani chu chawimawia a awmna tûrin, fêlna thing, LALPA phunte, tih an nih theih nân. Tin, hmun hlui chhe tawhte chu an rem leh ang a, tûn hmâa khaw lo țiau tawhte chu an din țha leh ang a, khawpui chhe tawh, chhuan tam tak țiaunate chu an siam țha leh ang.” Hei hi Pathianin a duh chu a ni.

Hmânlâi Israel mîte khân jubili hi a nihna tûr ang takin a hmang chhuak chhuak zo chiah em tih chu kan hre lo va. Nimahsela, Isua hunlâi vêl khân Sanhedrin hruiute chuan Pathianin a phû ang taka hman a nih loh dân kawng an lo rek nasa hman hle tawh mai a, chuvâng tak chuan Isua hian uar leh zualin LALPA lunggâwi (jubili) kum thu a rawn puang chhuak ta a ni

Sawi Ho Tûr: Isuan a rawngbâwl dân phung tûr a sawi leh in kohhran rawngbâwl dân phung hi eng tiang taka inang leh inang lo nge a nih le? Kum kal liam taa in kohhrana thil thleng lian tham deuhte leh thiltih langsâr tham deuhte kha ngaihtuah lêt leh la, eng lam hawiin nge in kal tih pawh thlîr lêt bawk ang che.

Tehkhin Thû: Sundar Singh-a (1889–1929) kha Kristian missionary, Himalaya tlâng pang vêla chêng Tibet hnamte zînga Pathian Thu theh darhtu a ni a.

Ni khat chu, a thianpa nêen ke-a tlâng kawng te tak tê an zawh lâiin vûr thlî na tak hian a rawn nuai ta chiam mai a. Tlêma thlî a han deuh hlek lâi chuan tlâng pang, âwih tak mai chu a zuk thlîr thla a, a thlang ft. 30 vêla khâm ko-ah chuan mi pakhat hi a lo thal reng mai a. Hê pa hian kawng thlangah tlain a inhliam a, tanpui thuai a ngâi a ni tih chu tu mah hrih ngâi lova chiang sa a ni. Chu pa zuk la chhuak tûr chuan Singh-a chu a chhuk thla ta a, a thianpa erawh chuan ti lo tûrin a lo thlêm ve reng thung. Chu pa a chhanchhuah hmâa thlî a rawn thawk leh a nih chuan, an pathuma thih vek mai a hlauhthawn thu a hrih a. Mahse, Singh-a chuan chu mi khual tanpui ngâi chu puih a tum ruh êm avângin a thianpa pawh a theih ang ang lo ti ve a, amah chu pui ve zâwk tûrin a ngên a. Mahse, a duh tlat lo, ama nunna chu a ngaih pawimawh êm avângin a kalsan ta zâwk a ni.

Tichuan, Singh-a chu fîmkhur takin khâmah chuan a chhuk thla a, hliam tuara thal reng pa hnên chu a zuk thleng ta a. A han en kual vêl hnu chuan a ke ruh a sawh tliak a ni tih a hria a. A châwi kâng a, a kokî-ah a hlâng a, a puankawp (blanket) ken chuan tuam lumin, chu khâm pang âwih tak maiah chuan a pu chho ta a. Thlipui hnuaia dârkâr eng emaw chen chhûng a beih a hnu chuan a lâwn chhuak thei ta hrâm a. A theih anga rangin, khaw hnâi ber chu a panpui ta nghâl a. Khawvawt hnuaiah, vûr thlipui hnuaia awm e ti lovin, a taksa chu thlan tuiin a bual chhuak vek a ni. Chutia pai tawng tawnga a kal chu thil eng emaw a pal a, a tlu ta hnawk mai a. Chu thil pâwng a pal chu eng dang ni

lovin Singh-a thianpa, Singh-an mi tanpui a tum lâia ama sahimna zawng kalsantu ruang kha a ni.

Singh-a chuan hmêlhriat loh pa chu khaw chhûnga in pakhatat chuan luhpuiin anni chuan a mamawh ang ang chu an lo tihsak nghâl sawk sawk a. A hahdam deuh hnu chuan a ngaihtuah a, hmêlhriat loh tanpui ngâi a puihna lamah a dam khaw chhuah phah ta hlauh a ni tih a hre chhuak a. Thil rit tak a phurh te, a mi phurha taksa leh ama taksa insi te khân a tilum a, an dam khaw chhuah theih phah ta a ni. Hetih lâi vêl hian Isua thusawi, “Tû pawh a nun humhim duh apiangin a chhân ang a; tu pawh keimah avânga a nun chhân apiangin, chu mi ngei chuan a humhim ang” (*Luka 9:24*) kha a hre chhuak zawk a ni.

Ṭum khat chu a zirtirte zînga pakhat hian, “Mihring nuna thil tih harsa leh khirhkhân ber eng nge?” tiin a zâwt a. Singh-a chuan, “Phurrit phurh tûr eng mah neih loh hi” tiin a chhâng e an ti. Mahni inngaihtuah chang miah lova mi dangte rawngbâwlsak duhna thinlung put hi keimahni tân ngei pawh hamthatna a ni ve tho a ni.¹

Pathian Lehkha Thû: *Johana 5:1–15* chhiar la. Sabbath tlâi khat chu Jerusalem tempul hmâr lam chiaha awm Bethesda (a awmzia chu, khawngaihna/lainatna in tihna a ni) dil kama ‘Berâm Kawngkhâr’ an tihah Isua a kal a. Chutah chuan kum 38 chhûng zet natna khuma lo mu tawh mi pakhat hi a lo awm a. Chu pa chu va pan hnâiin, a hnênah, “Dam i duh em?” tin a zâwt a. He damlo tân hian, “Aw duh e, tihdam ka duh alâwm” tia lo chhân mai awm tak a ni. Mahse, chuti chuan a chhâng lo tlat. A harsatna neihthe chu hetih hian a hrilh ta zâwk a: “Ka pu, tui a fâwnin dîla mi dahtu ka nei lo va, ka kal chûngin mi dangin mi pên thlâk khalh thîn a” (*Joh. 5:7*) tiin.

Harsatna i tawh châng hian harsatna hnehna tûra Pathianin khawngaihna a pêk che âiin a harsatna ngau ngaua kha i hmu lian zâwk thîn em? I hmu lian zâwk thîn a nih chuan, tûna i awm mêkna

¹Babu Philip, “Selfless Service,” *Christian Moral Stories*, August 2, 2012, <http://christian.moral-stories.com/2012/08/selfless-service.html>.

kha i tâwpna tûr pawh a ni emaw i ti mai ang. A harsatna ngau ngaua i hmuh lenna khân i dinhmun siam tha tûrin theihna eng mah i nei lo emaw a tihtîr tlat dâwn che a. Chu bâkah, mi dangte chu nangmah âia hmâa lo va kal duh vek an ni emaw i ti tlat bawk ang. I naupan lâia i nu-in a tan tûr ang chea a tan loh che avângin emaw, i pa-in a kalsan che emaw vângin emaw, a nih loh leh, nangmah puitu tûr chhûng leh khat i neih loh vâng emaw khân i thil tih tum pawh tipuitling thei lo niah i ngâi tlat ang a. I chung a thil lo thlengte chu i thunun theih loh thil a ni vek emaw i ti ang a. Chûngte avâng chuan i rilru a na viau thei nghe nghe bawk.

Mahse, chûng i chung a thil lo thlengte i lo dawnsawn dânah tûrah khân duhthlanna i nei a ni tih hria la. Hrehawm tuartu tûr ni hrim hrima inhriatna rilru chuan i nun emaw, i duhthlanna emaw a thunun phal ngâi suh. Hrehawm intuartîrna hian mi tling lo nia inhriatna min neihfîr thei a, mi tlâktlâi lo tak niah kan inngaih phah daih thei. Harsatna ni lovin, a chin felna lam zâwk hi kan ngaihtuah tûr chu a ni a. Isua hi harsatna tâwkte tanpui tûrin a tûan rang the mai a nia: “Tin, Isuan a hnênah, ‘Tho la, i âwngphah lâ la, kein kal tawh rawh,’ a ti a. Thâwklehkhata’n chu mi chu a dam ta nghâl a, a âwngphah chu a lâ a, a kal ta a” (*Johana 5:8, 9*).

Zawhnate: An chung a thil duhawm lo eng emaw thlengte a dawnsawn dân an thiam loh avânga tling lo leh tlâitlâi lo riau nia inhria sawi tûr i hria em? Keini pawh hi chutiang chu kan lo ni ve reng lo maw? Kan ni a nih chuan eng tiang kawngin nge kan nih? Eng tin nge chutiang mîte chu an dinhmun tawn mêk âia sâng zâwka awm thei tûrin kan puih ang?

Pathian Lehkha Thu: Tirhkoh Paula chuan, Kei erawh chuan kan LALPA Isua Krista kraws lo chu ka chhuan loh tûrza mai chu, chumi zârah chuan khawvêl hi ka tân khenbehin a awm ta, kei pawh khawvêl tân khenbehin ka awm a ni” (*Gal. 6:14*) tiin a sawi a. He lâi chângah hian kraws nihna pathum a sawi a, chûngte chu: 1) kan LALPA Isua Krista Kraws hi kan chhuan tûr awm chhun a

ni; 2) ringtute thinlunga khawvêl khenbeh a nihna; 3) khawvêl laka mahni leh mahni inkhenbehna. Hêng kraws nihna pathumte ni tina Pathian nêna kan lên dun theihna tûrin ʔangtâina a nei em? Eng tiangin nge mahni leh mahni inkhenbehna leh khawvêl khenbehna hian kan thil tih hrang hrang nghawng a neih le?

THEN 3-NA: NUNA BEL TÛR

“Tûnlâi khawvêl hian kum sâng khat zakaw liam taa a mamawh tho kha a la mamawh a, chu chu Krista inpuanna a ni. . . Krista khawngaihna azârah chauh *taksa, rilru leh thlarau lam* damna famkim hi a thleng thei a ni.—Ellen G. White, *Tihdam Rawngbâwlina*, p. 127.

“Tihdam rawngbâwlina hnain a tum ber chu sualna nei damlote Kalvari-a thî-a hruai thlen a ni.”—Phêk 127.

I class member-te kha an rawng an bâwlsakte hnêna Kalvari-a thî-a kawhhamuh theihna remchâng zawng rân reng tûrin sâwm la. Chutianga an tih theih dân tûr kawng nia an hriatte chu sawitîr hlawm bawkw rawh. Chawlhni lehah eng tiang taka hlawhtlingin nge an lo tih tih zâwt leh la. Hetiang deuh hian an ti thei ang:

1. Bible zir ho pâwl insiam ula, chutah chuan lo tel ve tûrin mi tu emaw sâwm ang che u. Zawhna leh thil hriat chian duh in neihte chu sawi chhuak hlawm ula, chu chuan ngun leh zuala Bible thurinte zirna remchâng a siamsak dân che u nia.

2. Pathianin i pianthar dân i sawina tûra i lo ruat nia i hriat hnênah i testimoni sawi la. Hetiang deuh hian Paula pawh khân a lo ti ve tawh nghe nghe. *Tirhkohte 26:11–27* chhiar mah teh. I testimony-ah chuan hêngte hi sawi tel ang che: 1) Krista i tawh hmâa i nun dân, 2) Krista i tawh dân, 3) Krista i tawhin rah a chhuahte. Tichuan, i class member-te pawh kha an testimoni sawi ve tûrin i sâwm tawh dân nia.

Thlarauvin a hruai ang chein mi tu emaw, Isua zui duhtu hnnênah chanchin ʔha hi hrih la. Chutia i hrih pah chuan hêngte hi sawi tel ngei ang che: *sual avânga harsatna lo awm (Rome 3:23, Isa. 59:2)*;

sual chin felna (*Rome 6:23*); sual chin felna chu mahni ngeiina pawm a t̄ulna (*Efesi 2:8, 9*). Tichuan, chu mi chu ama mi mal Chhandamtu at̄an Krista pawm t̄urin s̄awm tawh la. I t̄awngt̄ai ang a, i thu chham chu lo sawi ve z̄el t̄urin s̄awm ang che. Hetiang deuh hian: “Mi sual, thi tl̄ak ka ni tih ka inhria a. Chatuan nunna min p̄ek chu ka pawm ta. Ka Lal leh chhandamtu ni t̄urin ka duh che. I thilthl̄awnp̄ek av̄ang hian ka l̄awm tak zet a ni.”²

---

²“Do You Know How to Be Right With God?” Gospel Presentation Card, SabbathSchoolPersonalMinistries .org, date accessed March 5, 2019, <https://www.sabbathschoolpersonalministries.org/cr-02-gospel-presentation -card.pdf>.